

Verše chlpaté

O zvieratách a ľuďoch

Autor	Vydavateľ	Licencia	Vydanie	GKBN
<u>Zuzana Balašiovová</u> Donátová	<u>Greenie</u> knižnica	<u>CC-BY-NC-</u> ND	<u>Prvé</u> (2019)	<u>111101</u>

O knihe

Myšlienky vo veršoch chlpatých o svete, o tvoroch žijúcich v ňom a ich vzájomnom spolužití. O postoji tvora - človeka k sebe samému, zvieratám a Zemi. O kráse, o farbe, o súhre živlov v prírode. O jednoduchých a predsa tak zázračných maličkostiach nášho života.

Zuzana Balašiová Donátová

O ZVIERATÁCH A ĽUĎOCH

Zbierka básní zo série Verše chlpaté

Úvodnú ilustrácia nakreslila Olga Gromova, olgagromova.com

Obsah

Verše chlpaté.....	1	Obyčajná hračka.....	35
O knihe.....	2	Klam.....	36
Obsah.....	3	Žúrka.....	37
Krátka.....	5	Včela.....	38
JAR.....	6	Daždívá.....	40
Jarná a zelená.....	7	Večerníci.....	41
Ovce.....	8	Návštevník.....	42
Zem.....	9	Sova.....	43
Rozjímanie.....	10	Mucha parádnic.....	44
My.....	11	Je - nie je.....	45
Nezabúdaj.....	12	Rybár a kráľ.....	46
Ako.....	13	Zablúdený.....	48
Nezavadzaj.....	14	Nerozhodné.....	50
Osobnosť.....	15	Zvedavá.....	51
Návšteva.....	16	Leť.....	52
Liekovoc.....	17	Na dvore.....	53
Leňoch.....	19	Kto si?.....	55
Úsmev ako liek.....	20	Óhm.....	56
Umelec.....	21	Čo vy na to?.....	57
Kvietky pre Helenku.....	22	Halúzka.....	58
Deň Zeme.....	24	O zveri.....	59
Ži a nechaj žiť.....	25	Obyčajný strom.....	61
Neviditeľní.....	26	Nie sama.....	62
Zem, voda, vzduch.....	27	O slnku.....	63
Morská.....	28	Flirt.....	64
Óda.....	29	Siesta.....	65
Šplech.....	30	Dve jedle.....	66
Amore.....	32	O hviezdach.....	68
Na moment, prosím.....	33	Na parkete.....	69
S deťmi.....	34		

Dážď.....	70	Čo vy na to?.....	81
Klietka.....	71	M.....	82
Odlet.....	72	Už len pár.....	83
Spevovôňa.....	73	Cink-cink.....	84
Prečo.....	74	Na nový rok.....	85
Nič.....	75	Trblietavé.....	86
Raz.....	76	Len toľko.....	87
Osud.....	77	Súcit.....	88
Slnovrat.....	78	Je to možné?.....	89
Za dverami.....	79	Prosba.....	90
Úsmev a ľad.....	80		

Krátka

Kráka z rána vrana.
V knižke prevracia sa strana,
do bdélého dňa s vôňou kávy
kde s cukrom rozplynú sa,
šumivé dnešné správy.
Čo vy na to, páni, deti, dámy?

JAR

Po spiatku sa číta RAJ.
Trojpísmenkové krásie!
JAR, veď to je jasné,
 či bude aj RAJ,
nad myšlienkou žasne.
Zreteľne, v lese, keď je jasne.

Jarná a zelená

Zelená je vôňou lesa,
silou kvetu, zeme, lístia.

Zelená je vôľou k svetu,
v radosti, tak nežne istá.

Zelená je dôkaz lúča,
čo dotkol sa života,

Zelená je iskrou z neba,
kriesi dušu, čo je zronená.

Zelená je farba farieb
rozmazaná paletou,
maliar štetcom porozpráva,
že deň žiari dnes zeleňou.

Ovce

"Nie sú ovce, ako ovce,"
bača za úsvitu šomre.
Jednie poslúchajú,
druhé sa schovávajú,
a tretie šibalstvá vymýšľajú.
A hľa, niektoré len sú,
až kým všetko nespasúúú..
Nie sú ovce ako ovce,
bača k večeru hlási.
Sú tam všelijaké,
aj tie, čo im v hlavách páli.
Sme skutočné ovce
vodcov planéty,
či sa do košiara zaradíš,
rozhoduješ iba ty.

Zem

Modrastá až sivá,
plnoštíhla diva,
tajomná, silná,
na ceste hviezd pilná,
odveká, večná,
tancujúca slečna,
za ruky s mesiacom,
do slnečného nekonečna.

Srdcom žhavá
ako láva,
povrchom hravá,
tichom spavá,
vo vesmíre nie sama,
záhadná, divá.
Viem, že si živá!

Rozjímánie

Ak sa medzi ľuďmi povráva, aj tak zazelená sa tráva.

Ak sa v hlavách bárs čo myslí, aj tak do brlôžkov cupitajú sysli.

Ak hra súčasnosti nie je sláva, aj tak rozvoniava čerstvá káva.

Ak vzduchom fičí všeličo, čmeliak nevie o ničom.

Nech človek žije, ako chce, púpava sa rehoce.

Túži rásť a kvitnúť zas, aj keď vonku hýri mráz.

Nech čokoľvek svet zažíva, v lone prírody srdce sa ozýva.

Ako krásne sa o ňom rozjímá...

My

Ľudia, stromy, kvety,
zver, hmyz i vtáci,
na zemi, vo vzduchu aj vo vode
sme susedmi i bratmi.
Cesta vo hviezdach napísaná,
rovnaká pre chlpáča i človeka,
jeden zreje, druhý čaká,
jeden bije, druhý narieka.
Všetci sme na jednej lodi
krútiacej sa dokola,
aj tá cesta niekde končí,
čo zostane v srdci, osud nezdolá.

Nezabúdaj

Uvažujem, či som vykonal niečo dobré,
pre Zem, zviera, človeka.

Či som sa nestratil v oáze chaosu
s prehliadnutím niekoho, keď narieka.

Nezabúdajme na seba, ani na druhého
slabého, smutného, bezbranného.

Čím viacej súcitu v sebe odhalíme,
tým rýchlejšie od krutosti svet odvrátíme.
Milé, ale naivné? Mimochodom, úprimné!

Ako

Ako zachrániť svet?
Ako pomôcť tam, kde už sily niet?
Ako potešiť, keď radosť strachom uniká?
Nakŕmiť, ošetriť,
či pohladiť, ak niekto narieka?
Neodchádzaj, myšlienka odveká,
miluj blížneho,
tvora, zvera i človeka!
Kam sa stratil prirodzený súciti a cit?
Kde je náš duch a poznanie,
ktoré nehodno zaplatiť?
Zmeniť môžem len seba samú,
kričím do tmy aj hurikánu.
Zmeniť okolitý svet?
Načo mlátiť prázdnu slamu.

Nezavadzaj

VRAJ im len zavádzame,
skonštatuje na dedine starík.

Koho tým ale myslí,
spoločnosť, rodinu, či náš štátik?

Ak sám sebe nezavadzia,
ba spokojný je so sebou samým,
zavádzať stáva sa javom nepoznaným.

Len tak pre seba si z duše vraví.

Osobnosť

Nenaučím mačku lietat',
ani ľahnúť na povel,
neubráním hady, vtáky,
keď je chlpáč na love.

Nenaučím mačku kráčať,
poslušne, tesne pri nohe,
nezje prášok od lekára,
zahalený v chutnej prílohe.

Nenaučím mačku štekať,
ani privolať príkazom,
neľahne si na určené miesto,
nespriatelí sa s hocakým susedom.

Nenaučím mačku smiať sa,
ani nevytrčať pazúre,
zostane verne po boku človeka
v jej zachlpatenom domove.

Mačky nebudú nikdy psami a naopak,
načo dúfať v ich premenu, stačí len mať rád!

Návšteva

S kocúrom vbehla do domca myš,
za čižmami učupená našla si ona skrýš.

Vykríkla som ako takmer každá žienka,
s metlou v ruke uvažujem, zatváram chodbové dvierka.

Srdce mi hrkoce, dych myšlienkami preteká,
nepanikár, konaj rýchlo, je to v moci tvora - človeka.

Malá hrčka pritiskla sa do studeného rohu,
chveje sa i hlávku krčí do kožúška znovu.

Neublížim bezmocnému, v postoji mám jasno,
ponúknem jej otvor čižmy, kam vbehla švihom, až ju striaslo.

Bež si myška, bež si bež,
dnes tvoj život nekončí, veď vieš!

Liekovoc

V dnešný letný deň
krátkosť malú rozpoviem.
Rozhodol sa lekárnik,
že lieky už nepredáva.
Neprehovorí ho nik!
Stojaci ľud v rade
šŕavnato si ponadáva.
To je veľa, to je moc,
volajte niekoho o pomoc!
Vedúci sa asi zbláznil,
otvára vraj liekovoc.
Namiesto chémie
budú vraj bedničky,
namiesto piluliek
mrkva, zeler, reďkvičky.
Namiesto striktnej diéty
motyka aj hrable od tety.
A vynikajúce antidepresíva?
Nahradí úsmev i pohár biopiva.
Kúpiť možno
ovocie, zeleninu aj orechy.

Ešte k tomu sviežosť ducha
a choroba ujde na veky!

Leňoch

Prichádza teplo, to neutajím,
dobrotky v bruchu snád',
vtáčence vrkocú, perie sa jarí,
mega brucho kvíli, ako ťažko je vstať.
Odložím kabáty do skrine zvetralej,
čičmy i sánky do pivnice,
zobúdzam telo v sprche chladnej
i ducha kriesim velice.
Dýcham, čo bolo nedýchané,
sila vkráda sa do tela,
vícia ožila, vôľou sa kreslí,
zo zimy do jari vletela.

Úsmev ako liek

Ľudí, čo úprimne sa smejú,
 má skoro každý rád,
 navôkol sa veci dejú
v blaženosti, či ohýba ich skrat.
 Aj keď na srdci ťaží,
 blázon rozosmieva svet,
je ľudských duší liečiteľom,
bez certifikátu, zbytočných viet.
Humor i smiech sú zbožným darom,
 zveľaďujú srdce človeka,
navždy znejú vo svetle pravdy,
 aj keď doba narieka.

Umelec

Maľuje si so mnou leto,
kruhy z lúčnych kvetov,
rozšantená mysl'ou dietok
s agátovou snívam métou.
Navlečená v lúčoch slnka
zohrievam zlatistú lúku,
v mozaike farieb hľadáš teba,
skláňam sa v tráve v hebkom rozpuku.
Hrdlička letmo vzduchom zvoní,
šteboce si krajom,
čo má krídla všetko letí
k stromom, pukom, divozjavom.
Zemička, zem naša, natŕčaj svoju tvár
a ty, slnko mocné všetkých mocných, do rytmu nám hraj!

Kvietky pre Helenku

Maky, zvončeky, margaréty,
nezábudky, blyskáče, lúčne kvety
kvitnú v spomienkach od malinka,
natrhám ich dnes pre teba, Helenka.

Voľakedy si nám spievavala,
žehlila, varila i postieľala.

Pre slabé telo si už nevládala,
odišla si veru ešte mladá.

Tulipány, kašky, púpavy,
materina dúška či rozmarín,
kytičku skromnú na tvoj hrob skladám,
viem, že tam nie si, so slzou sa hádam.

Jahoda, klinček, malina,
skorocel, repík, d'atelina,
kvietky ti nesiem, Helenka,
ako som dávno sľúbila.

Pestré i žiarivé, vzletné i voňavé,
ako z rozprávkového sveta.

Privoňaj, duša premilá,
čo vo večnosť si vzlietla.

A kvietky som nepoplietla.

Deň Zeme

Každý deň je deň svetový,
lebo patrí guľatému svetu.

Ľuďom, lesom, kvetom,
moriám, oceánom, pevninám,
vtáctvu, hmyzu, zvieratám.

Každý deň je deň svetový,
nie je rovnaký, bežný či odveký.
Je dnešný, prítomný ba výnimočný.

Svetoví sme všetci
vo "vlastnom" svete, jedineční.

Ži a nechaj žiť

Pokiaľ hviezdy svietia
a mesiac sa s nocou priateľí,
pokiaľ vtáci letia,
život nie je tak bezradný.
Pokiaľ v srdci mladosť hreje
a humor tancuje vetrom,
pokiaľ kvet sa svetom smeje,
vzdialená je brána s "Petrom".
Pokiaľ sú stromy zelené
a cieľ s nádejou voňavý,
pokiaľ lúče sú zlatisté,
žiť sa veru oplatí.
Náročná je životná cesta,
a naivné aj čisté ľudské detstvá.

Neviditeľní

Čo mi tajne šepká les,
tráva, potok, kameň v päst'?
Čo mi napovedá zvlášť
letmý, nežný dážď?
Čo hlása operná búrka,
keď moje srdce pri nej žmurká?
Zvlášťne, rozumiem slovám nemým,
precitám ich naladením.
Sú jasným tónom sveta davu,
vnímajúc ódu večernú i rannú,
skláňam sa chorálu bytostí,
pozorujúcich všetko z diaľky, v skrytosti.

Zem, voda, vzduch

Prečo sa pri mori cítiš fajn,
prečo zažívaš v tichu duševný raj,
prečo je pri mori krásne,
prečo kričia deti i šepkáš polohlasne,
prečo oddychuješ, rozjímaš i medituješ,
prečo sa lieči slabé telo,
prečo odrazu môžeš, aj keď doma sa ti nechcelo,
prečo morský hlas večne počúvať sa dá?
Je to nádherný súzvuk živlov, s'aby morská záhrada.

Morská

S vônou mora dotkla sa pera múza,
otvára srdce, zbiera smietky z fúza
i do myšlienok viaže.

Akoby vedela, akoby cítila,
že vlna slov s'aby dážd' oslobodí srdce z tiaže.

Len tak si píšem, hladinou sa kníšem,
akoby siréna z hĺbok spievala,
v tónine mora kvapkou sa klížem,
hlava ťažká ostala ľahko deravá.

Óda

Lekárom unavených duší
nazvem more zvlnené.

Ten, kto nepozná ho, ani netuší,
čo rozpráva zemi nechcene.

S pokojom šepoce do srdca slová
o ničote, zmysle a jednote.

Vyplav starosti, človač človeká,
nechaj ich plynúť, roztav vo vode.

V modrom záblesku vtlača sa do mysli
po stopách drobunkých v pamäti.

Jasne cíti, že ste, že si...

A tebe sa duša vôňou rozletí.

Ó, more, more prevel'ké, ty túžba mnohých odveká,
ži večne, ži oslavne, nedaj sa zmarit' slepotou človeka.

Šplech

Stratilo more náladu,
zbesilo sa vlnia vlny,
vyšplechli mi až na bradu,
oddiaľujú z brehov člny.

Čože, čože, more?

Zurčíš i peníš,

žalovalo sa mi zore,

to neuveríš!

Azda si sa človek splietol,
nepoznám ľudské vrtochy,

to výmyselník vietor,

zvolil rytmus vysoký.

Ťahá, vlní veľké telo,

bežíme spolu ostošesť,

v pohybe veselo i smelo

trieštíme vlny o útes.

Obaja sa cítime skvele

i slnko nazerá z oblakov,

čuduje sa ne jeden "Péle"

svetu živlov i morských zázrakov.

Pobež s nami, človek, a nezúfaj,

aj keď zmena niekedy bolí, v srdci zachovaj si raj.

Amore

Tak rozľahlé, modravé, krásne.

Tak obrovské, tiché az pohľad v ňom viazne.

Vnáram sa do tela, dotýkam sa duše.

Zvádzaná horou fantázie, čo neviditeľná je
z brehov súše.

Tak mokré, vzorné, odvážne.

Tak búrlivé, zúrivé, bez tiaže.

Tak jasné, sýte ako čerstvé zore.

Je a bude milované, obyčajné more.

Na moment, prosím

Tá, čo prvá objíma, keď vcucne ťa život,
tá, čo kvôli tebe nespáva a cez deň tvári sa milo,
tá, čo zavčas vstáva, keď ty niekam musíš,
tá, čo úprimne slzí, keď sa citeľne trápiš,
tá, pre ktorú nikdy nie si veľký (á),
tá, čo naozaj ľúbi, aj keď srdce máš u frajerky,
tá, čo sa za teba vždy postaví,
tá, čo pred cestou srdce ti pohladí,
tá, čo pre lásku k tebe aj svet obráti.
Jedinečná, jedna a jediná,
na zemi aj v spomienkach - večná MAMINA.

S deťmi

S deťmi slnko dušou svieti,
s deťmi smútok preč odletí,
s deťmi stavame sa deťmi
a život je vzácne vzletný.

S deťmi sme odolní aj silnejší,
s deťmi sme zodpovední i citlivejší.

S deťmi sme chápavejší
aj menej sebeckí,

s deťmi sme vnímavejší
na všetko, čo sme už zabudli.

S deťmi ťaháme za jedno lano,
kde víťazí radosť, úsmev
a za bláznovstvom veľké áno.

S deťmi sa cítime fajn,
snáď preto, že ešte nevyrástli a
dušou vanie detský raj.

Aj ty, my sme stále deťmi vraj.

Obyčajná hračka

Keby hračky hovorili,
ako detské oči žiarili,
keď túlili sa v drobných rúčkach
a navôkol kvitli kvetiny.

Keby hračky hovorili,
ako vnímali krehký plač,
pod perinou zakuklené
šepkali srdcu, nesmúť:
ja mám ťa rád.

Keby hračky hovorili,
ako držala ich v náručí,
keď od milého škriatka skryla
do spomienky, po odluke i mlčaní.

Keby hračky hovorili,
akými sme dávno boli,
nezhodil by si bábku,
čo čistotu detstva zdobí.

Klam

Gréta klame! Vyhŕkne jej staršia sestra.

To značí, že hlávka je fantáziou pestrá.

Ale ona si vymýšľa, hlasno zopakuje.

Aj keď drobca obhajujem -
nepomáha, o klamstve piesňou pokračuje.

Vraj deti sa rozprávajú s bohmi tajných svetov
o škriatkoch, vílach a či drakoch lietajúcich v dresoch.

Stávajú sa skutočnými v zákutiach nežných duší,
ústa špúlia, oči žiaria a dospelý - len nechápavo mlčí.

Žúrka

Vzduchom cinká pochod dažďa, sprchujú sa oblaky,
hmla tvaruje krehké mydlo, robí nebo zázračným.

S ladnou kvapkou padá vlaha,
s mokrým vetrom beží nahá
i v nálade miernej búrky,
účastní sa jarnej žúrky.

Vzduchom vonia parfém dažďa, bublinkové sú oblaky,
slimáky rožky vystrkujú na svet čistý a nie bársaký.
Okúpaný, svieži, kvapkovo buclatý.

Včela

Super krídla nosí včela,
vo dne sviští ako strela.

Je to číry zázrak,
keď doletí do úľa celá.

Je rýchla a nos ju vedie samú,
za elixírom zlatistým do včelieho chrámu.

Neuháňaj včela, spomal' svoj let,
kvety pomaly rastú, odboč občas na výlet.

Nepočúva ona reči,
ako triskáč frčí vzduchom,
pre posilnenie dá si deci.

Jarná lúka vôňou krásnie, nektár rozdáva,
keď tu zrazu včela nevie, kde jej hlava zostala.

Kam som vlastne letieť chcela?

Znenazdajky zneistela.

Ďateľ rázne kývne hlavou, z rýchlosti si otupela!

Nepomohli lieky zo zelenej lekárne,
pomaly si nespomína, že včelou bola,
ba ešte stále je.

Krížom krážom poletuje včela.

Minula aj vlastný úľ,

nevedno, kam odletela.

Nevedomosť neprepáčim, múdra kniha píše,
dodnes včela hľadá seba, v lístí sa kolíše.

Daždivá

Ale je dnes krásne,
šepká si v lese rastlina,
konečne klzko v pásme,
salamander rozjíma.
Konečne svieža hladina,
pomlčí slovom striež,
voda pre život potrebná,
chrobák usmieva sa tiež.
Dážď oblieva tajomstvá,
ukryté v útrobach zeme,
užovka v kroví schovaná
pozoruje kvapky nemé.
V diaľke ozýva sa jeseň,
šteboce mokrý drozd,
pinka s vrabcom pejú pieseň,
vriaceho leta už bolo dosť!

Večerníci

Čakám v kresle pri dverách,
potichu s úsmevom na perách.
Nahlas to funí i hľadá voňavé miesto,
môj večerný stravník- hosť, lesný ježko.
Mlaská i nôžkami misku pridrží,
ňufák v sústo ponára
a s plným bruškom ďalej pobeží.
Tak veľmi sa mi to ráta!
Vidieť zblízka pichľavého "kamaráta".
Dnes neprišiel sám, či sama?
Hľa, veď ježko je vlastne mama!

Návštevník

Keď v tichu po zotmení
šušti, chraští v kríkoch jež,
to slimáky a červy hľadá,
aj granulky nasypať mu smieš.
Až k nohám tvojim osmelí sa,
a kŕmi sa ostošešť,
fučí, vrní, guľatí sa,
do vlastnej kože pokúša sa vliezť.
V nočnej svojej rovnošate
získal si meno Boss,
zvieratko je to milé, zlaté
a náš pravidelný hosť.

Sova

Do búľavého stromu nast'ahovala sa sova.

Vyháňa ju veľký medveď:

Sme plní, odlet', ak si nová.

Páči sa jej v horskom domci,

bráni sa krikom nevedomky.

Neodletím veru preč,

je tu krásne, nič krajšie nie je obďaleč.

Beží medveď so správou

k vlkovi do kopcov, do hájov.

Ak vydrží bez slov s'aby stĺp,

môže zostať, odpovedá vlk.

Les je plný hluku, revu,

stráca sa ticho, domovy nám berú.

Pišťia píly, ľudia, stroje,

les už nie je lesom, je zranené pole.

A tak sova v skrýši čučí, pozoruje v tichu kraj,
zo stromu len hlávka trčí s očami veľkosti "naj".

Dodnes žije sova v lese, múdro ona mlčí.

Ovláda sa a je silná, to sa "hockto" nenaučí.

Mucha parádnica

Sedí mucha v kôre stromu,
ruky si mädlí, premýšľa,
prečo šaty, ktore nosí,
hnedasté sú sťaby blato z riečišť'a.

Navliekla si lesklý kostým
od priekupníka koníka,
s noblesou v lesku lietala si
sebavedomá ako modlivka.

Lastovička v oblak vletí,
k večeru pokrm zháňa,
hmla jej oči slzou kalí,
hladné zostane jej mláď'a.

Keď tu zrazu čudo svieti
ozdobené zd'aleka,
zaslepené krehkou krásou
vtácej matke do zobáka uteká.
Odvtedy sa v hviezdach šepce,
že skromnosť chráni muší svet.

Lieta mucha svetom, krajom
jednoducho bez farieb.

Je - nie je

Rýchla a veselá, s prírodou stmelená,
ocitla sa v snehu žabička nesmelá.
Zmýlila sa v čase, či v pocite snád',
zabudla si ona zimný kabát vziať.

Kamže, kam, žabka naša drahá?

Pozri, veď si skoro nahá!

Nevlastným oblek, ale nech!

Na vlastné oči vidím,

ba nôžkami cítim sneh.

Žaby sa mi doma smiali

i papuľe otvárali - vraj sneh nie je!

Verí tomu iba ten, kto je ešte malý.

Ale teraz to už viem

a všetkým to rozpoviem.

Ak niekto vraví, že niečo nie je,

nie vždy tomu aj tak je.

Ak nepoznáme pravidlá v cudzom svete,

neznamená, že nie sú.

Rybár a kráľ

Chytil rybár rybku s hlasom ako zvon,
daroval jej život milý,
z vďaky mu spieva pod oknom.
O vodnej dive rozletel sa chýr,
zatúžil po jej tóne
i vnešený kráľ Zafír.
Obdaril mládenca zlatými dukátmi
a kone ju s vetrom nesú,
kolesá revú, stonú opraty.
Budeš ma zabávať, rybienka čarovná,
spievaj, len mne spievaj,
bez odpočinku až do rána.
Som živá a nie stroj,
bráni sa i vzpiera stoj čo stoj.
Mračí sa v kráľovstve mocný pán,
veď ona už týždne mlčí,
nevydá hláska, v kresle trúchli sám.
Zavolajte rybára, nech ponúkne radu,
zaplatím mu celým mešcom,
ak rozveselí kráľovskú náladu.
Vypusti ju do jazera, milý môj pane,

len vtedy spieva, keď je šťastná,
nechcem zlato, ani menšie dane.

Každý večer, keď sa stmieva, rybí koncert zneje.
Nejedno srdce, nejedna duša v ľúbozvučnosti pookreje.

Zablúdený

Vari sa mi zbláznil zrak,
ponad horu letí drak.

Kam má asi namierené,
okná domov sú ešte zatemnené.

Vzduchom silné paže vanú, pohľady zaostrené,
netuší ospalé mesto, čo za tvora sa k nemu ženie.

Kamže, kam, pane spanilý?

Vyhŕklo z úst bez sliny,
strach tancuje v krátkom kŕči,
srdcom búši, v bruchu jačí.

Po nevestu prišiel som!

Vraj tu niekde na mňa čaká na čistinke za mestom.

Ako hviezda na nebi žiarila,
v zázračnej škatulke, čo “Jaga” v ľudskom svete zbalila.

Otázka zvedavá šantí hlasne:

Kto je tá kráska, ktorá očakáva ťa včasne?

Uverí dievka premilá,
že nie si fotomontáž ani vidina?

Tak ako ty nie si pre človeka skutočným,
naš svet je pre teba iba zmätočným.

Azda nepochopil si jej správu,

iba vo sne draka sýti, pobláznila ti azda hlavu.

Ak sa vo svojej zbroji ukážeš,
navždy ju zo života aj z obrazovky vymažeš.

Neklesaj na duchu, milý drak,
netvár sa ako dobromil či neborák,
vesmír ukrýva krásavíc dost',
vráť sa do príbehov, detským očkám pre radosť.

Ej, tá nová technika, nepatrí do rozprávkového sveta.

Každá doba má svoju poéziu, tak znie posledná vo veršoch veta.

Nerozhodné

Lieta si komár ponad posteľovú alej,
poľuje na zdroj potravy- človeka, v izbietke malej.

Vyčkáva i sosák ostrí, kým sa človek nemotorný,
z hrče perín sám vyhostí.

Komárik sa zalizuje,
s bruchom prázdny pospevuje.

Človek s neochotou vstáva,
aj v tónoch "bzuku" ponadáva.

Začína sa akčná zábava,
kde bojujú obaja.

Výborný, zato hladný letec,
i ten v pyžame odetý, svetlom zmätený, ako slepec.

Komu držať palec?

Jeden sa chce vyspať a ten druhý prežiť.

Kto rozhodne, aký života znalec?

Zvedavá

Pláva zvedavá muška v pohári,
zvlášť spokojne sa netvári.

Napiť sa vône z nektáru chcela,
krídelká máča, vzlykom je nemá.0

Slamka tancuje vo vínku sólo,
bez vôle metie sa ledabolo.

Ruka rozvlíni hladinu mokrosveta,
spozornie oko, zachráni drobca,
čo bezhlavo lieta.

O skúsenosť bohatá púšť a sa vzduchom.

Nielen túžba, ale rozum vás ochráni,
rozpráva zľahka svojim deťom.

Let'

Rozhodnúť sa nevedela,
niesla sa hladinou, ako veľká vlna chcela.

Hojdala sa, vnímala i cítila bezpečie,
plávajúc na mori v rozľahlom nekonečne.

Vždy bola tam, kam zahнала ju sila tajomného tvora,
jej plány boli roztratené v kvapkách vôle, ktorú ťažko zdolá.

Počuj, vznešený, biely vták,
prečo sa nesieš s vetrom a nie naopak?

Máš predsa vlastný sen,
alebo sa dokážeš vcit'ovať a unášať len?

Zamyslela sa čajka i zosmutnela.

Aj keď zmena bolí, morskú vlnu opustila.

Rozsvietila zázračné slovo Zmeň!

Za šuchotu krídiel odletela do neznámych tém.

Na dvore

Rozmýšľa blato
na slepačom dvore,
ako sa rýchlo dostane
za blankytné more.

Už ma nebaví
život blata viest',
túžim sa ako zlato
v spoločnosti niest'!

Požiadala o radu váženú sovu
z tajomne búľľavého stromu.

Chceš byť ako zlato?

Nuž, poradím ti ako na to!

Krok po kroku zdokonaľuj seba,
použi vôľu, rozum a čin.

Pozoruj zmenu zvnútra,
nepolihuj, nezabávaj sa hocičím.

Múdre sú tvoje slová, milá sova!

Nechce sa mi dlho čakať,
opýtam sa inde znova.

I požiadala šibala-kocúra,
nech "lepší" nápad vyňúra.

Požičaj od gazdu pozlátený šat,
uvidíš, ako ťa kupci budú hnať.

Aj sa stalo.

Stačilo málo

a z blata s kúskami slepačieho trusu
vzniklo "zlato" podľa najnovšieho vkusu.

Skončili sa časy,

kedy sa váľalo na dvore aj v lese.

Tancuje smelo bez prestávky
s platinou aj zirkónom na plese.

Keď tu zrazu:

Spotilo sa i zaliala ho horúčava.

Ojoj, spustila sa veľká vrava.

Pozrite sa, podvodník akýsi!

Veď je to iba blato s oblekom zlatistým.

Nadarmo vlastníš lesklý plášť,

nepatříš k nám - nie si náš!

Tak ako zašpinené zlato zostane vždy zlatom,
pozlátené blato zostane len blatom.

Čo vy na to?

Kto si?

Kto si,
bytosť a či strom.

Kto si,
keď vynímaš sa v ňom.

Kto si,
obnažená s ťarchou života.

Kto si,
splývajúca s nehou,
čo z bolestivých rán
zlo vymetá.

Kto si,
nádherná, cítiaca.

Kto si,
odovzdaná, nenápadná,
múdrosti Zeme veriaca.

Kto si?

Óhm

Vznešený, obrý strom!
Počúvam duše chrabrej tón
a zvedavá moja myseľ
prelína sa útrobami dotykom.

Objímam ťa
Aj slabé telo zdravím kornatie,
v súhre s lesným nádychom
krásne naše objatie.

Vznešený, jarý strom!
Vnímam v tebe seba,
akosi zázračne uniká
z roztrieštenej duše zhon.

Tancujúc si cestou spievam v tichu Óhm.

Čo vy na to?

Pomyslí si myš, keď na kožušok jej sadne lienka.

Aká ozdobená bodka, čo ani v páse nie je tenká.

Neodlietaj z môjho sveta,

bud' mi okrasou, čo ku kvietkom nežne lieta.

Tak putujú vedno spolu, myš aj lienka,

v mysliach ľudí zauzlené ako myšlienka.

Halúzka

Na ceste leží mĺkvy strom,
v prachu snehobielom sa váľa,
slza rynie sa tvárou ako zvon
drevnaté telo bez sily, les stratil opäť brata.

Odtřham jemne halúzku,
s praskotom ju v náruč vyniem,
kladiem si tajne Prečo - otázku,
snívajúc o jari, pod kabátec ju vyniem.

Neumieraj!

Aj keď chrabré telo skántria,
Živa prúdi z hĺbok v diaľ,
oddaná zemi tvorí stromoradia,
púčiky života a z nich lesný raj.

Na ceste leží mĺkvy strom, kvietky v okne kvitnú,
život v neviditeľný sa mení, aj keď jeho zotnú.

O zveri

Pes je priateľ človeka,
lebo sa naučil s človekom žiť.

Mačka nie je falošná,
len sa nevie človeku podvoliť.

Sova nie je taká múdra,
len mĺkvo hľadí, kuvíka z duba.

Ďateľ nie je lesný doktor,
len do kôry klopká – pozor!

Býk nie je nepriateľ,
len účastníkom ľudskej šou,
kde so šatkou červenou
pred davom ukazujú boj.

Kravička nie je len na mäso,
tak ako ošípaná a či svinka.

Každé mláďa hebké je
ako šteňa, čo v ľudských dlaniach spinká.

Had nie je nepriateľ, len sa zemou klže,
človek nosí rád kabelky zo vzácnej hadej kože.

Delfíny nie sú ryby, ale morské cicavce,
pre divákov atrakciou, ich duch sa nám rehoce.

Zabijáci nie sú lesné medvede.

Iba človek ničí stromy a pojedá bobuľe s vôňou po mede.
Ešte dlho potrvá, kým pochopíme, že zvieratá sú slobodné,
že väzniť, usmrcovať a len kvôli chuti konzumovať
nie je rozumné.

Obyčajný strom

Je ako živý dom
pre plazy, vtáky i cudzieho tvora.

Tancom lístia duní
či svieti slnko alebo sa stmieva.

Voda prší a svetom sa blýska,
on rozhodne stojí v zemi,
v náručí slabších stíska.

Žije aj kvetnato rodí,
nezriedka sa veľký človek

v jeho tieni modlí.

Je skutočný, živý,
pokojný aj sýty "Živy".

Keď príde tá chvíľa a revúce píly zvonía,
obor klesá k zemi, ale stále drevom vonia.

Nie sama

Vždy budeš tajomná, tichá a dôstojná,
žiaľom opradená, dôverná
ba v drieku pevná.

Sama samučičká,
vášnivo milujúca samotu,
v korune múdra zamotaná,
zahaľujúca krehkú nahotu.

Vyrovnaná, životu odovzdaná,
skvostne sa vynímaš na lúkach i na poli.

Jedinečná ba šarmantná,
jednoducho vrba, ktorú osamelosť nebolí.

O slnku

V slnečne rozjímam vonku
o rozpálenom, voľne visiacom slnku.

Svetlo aj teplo tvorí si samo,
planéty si zaláskuje neviditeľným lanom.

Za mrakmi sa skrýva aj rehotavo páli,
zostáva Zemi priateľom spoza veľkej diali.

Ránom nás víta, sprevádza deň.

Pozoruje, vníma, dozoruje,
ja slovom pohladit' ho smiem.

Ó, slnko, vrúcne ďakujem.

Flirt

Koketujem s jeseňou,
šteklí mojej mysle konáre,
počúvam tikot spomienok,
vo farbách vrážajú mi do tváre.

Korčuľuje sa leto
na opačnom póle zeme,
na vrcholcoch sneží zima,
výklady zdobia jej tiene.

Vo vzdialenom neznáme
jar sa snežienkovo jari,
vie, že krátkou otočkou
opäť sa v pukoch zjaví.

Slová jeseňou načmárané
zamrznú nežne v zime,
s víziou slastnej jari
ich letom roztopíme.

Hurá a preto žime!

Siesta

Oheň v krbe kvitne,
film rozuzľuje svoj dej,
víno sa v pohári červenie,
samota čerí nádej.

Svieca horí lenivo,
plameň s vetrom sa vlní,
noc vonia sychravo,
mesiac sa oblakmi tlmí.

Drevom vonia dedina,
zapĺňa domce vanilkou,
blíži sa záver daždenia,
rozsvietime ho s prskavkou.

Zima sa zimou objíma,
končí sa rok i nové so starším sa prelína.

Dve jedle

Vo výklade sa hrdo pýši
jedľa zo zeleného plastu.
Pohl'adom strká do tej druhej,
čo rastie v lese podobného vzrastu.

Hej, ty!
Prečo tak čudne vyzeráš?
Bez mašličiek, čokolády
a svetielok.
Vieš ty vôbec, jedľa,
že sa končí rok?
Tvoja zeleň je skoro sivá,
nekráčaš s dobou - nie si pekná ani živá.

Ona hrdo zašuští.
Si krásna výkladná jedľa,
ale si tak trochu vedľa.
Som zdravá a silná.
Cez pevné korene
prúdi do mňa energia živá.
A farba mojich šiat?
To je bez debát.
Zeleň sa mrazom mení,

veď je november a ty moja milá,
nielenže nie si živá,
mýliš sa, ešte nie je dvadsiatyštvrtý december.

Vtipne ťa ľudia stvorili,
aj umelý šat máš spanilý.

Však skromnosť ti do vetvičiek nepribalili.

Zmysluplný život
nie je len o vonkajšej kráse,
o ligotavých šperkoch, jase.
Žijem a som ozdobená dost':
Silou zdravia, vôňou zeme
a slúžim ľuďom aj zveri pre radosť.

O hviezdach

Svetielka žiarivé pózujúce z diaľky
z oceánu prasetla z pradávnej mozaiky.

Svetielka drobunké, obri vo vesmírnom scenári,
zem vnímajú ako talizman, kde leskneme sa aj my.

Svetielka jagavé na nebeskom plátne,
milenci tajne dúfajú, že hviezda láskou padne.

Svetielka večerné, pozná ich snád' každý,
v srdci i spomienkach rozsvietia sa navždy.

Na parkete

Krútia sa letmo bez prestávky
v tónoch lúčov vzdialených hviezd,
milujú sa zem i mesiac do rozprávky,
tanečný to pár na jednej z vesmírnych ciest.
S krivkami bohyne i šarmom zrelej dámy,
vo vodách tajomstiev i výbežkoch hôr,
ukrýva život, peje škovránok ranný,
milenca vábi silou nežných mor.

Dotyky sú azda večné,
zaľúbených ako v rozprave Platóna,
hladia sa mysl'ou v nekonečne,
nechápe to ľudská platforma.

Číže si ty, parket bez hraníc,
koľko sýtiš tanečníkov a tanečníc?

Dážď'

Ukáž slepému
a pošepkaj hluchému, čo je dážď'.
Jednému nenakreslíš,
druhému nevysvetlíš nijako zvlášť.
Je mokrý, krehký aj chladivý,
lesklý, vzletný, snaživý.
Tancuje s vetrom jemné sólo,
štekli vlasy, ba aj nosy,
pod dáždnikom to nie je ono.
Je krásne daždivo voňavý.
Vnímate ho občas - ja, ty aj vy?

Klietka

Ak chováme vtáčka roky v zajatí,
vyletieť oblokom sa mu oplátiť?
Ako mu vysvetliť,
čo znamená okolitý svet,
ako ťažká je cesta
k jeho prirodzenosti späť?
Myšlienky, postoje i spomienky,
neviditeľná to klietka človeka,
niekto je v nej šťastný ba spokojný,
iný šomre, druhý narieka.
Sme závislí na obrazoch
v duševnej cele,
uvažujúci v nemenných koľajách,
nevidiaci aj necítiaci
to obrovské, rozľahlé - tak tajomné celé.

Odlet

Otváram dvierka vtákom,
nech vychutnajú pravý let.
Nepochopili ten návrh,
v krátkom mihu prilietavajú späť.
Zvykli si na skromný svet,
kde všetko je jasné,
kde skláňajú drobné hlávky
a poznajú ho naspamäť.
Opustiť bidlo poznané
je cestou bez kompasu,
však so srdcom otvoreným
aj v neistote možno vnímať krásu.
Tak neváhaj!
Let' po stopách odvážneho hlasu.

Spevovôňa

Zachytil niekto vtáči spev,
v sieti slov sa kolíše,
chveje sa v tieni kukučka,
hláskom v rannom "negližé."

Potôčik zuní veršami,
obteká bodky, čiarky,
posúva rosa slimáky
do rytmu s názvom hocijaký.

Zafarbil les báseň krehkú
štetcom v rukách poéta,
odnáša si čmeliak mäkčeň,
myšlienka vonia, rozkvitá.

Prečo

Prečo vtáci štebotajú
a v reči zvodnej chveje sa ich hlas,
v zobáčikoch život ospevujú,
o krehký domov hašteria sa zas.

Prečo vtáci štebotajú,
kto napísal ich spev,
navzájom si rozumejú,
či lietajú v slovách neviem - viem?

Prečo vtáci štebotajú
v tónine, ktorá nevadí.
Spríjemňuje, osviežuje,
aj keď nerozumie tvor chápavý.

Nič

Hľadím na lúku a nie je to len lúka,
šuští tráva, lezie chrobák a niečo v kvetoch bzuká.

Pozerám do diali, kde vidieť iba stromy,
vzduchom letia mušky, včely aj škovránok skromný.

Sedím na zemi, kde okrem mňa nič nie je,
vnímam zvuky kvapôk dažďa a mravenčie tiene.

Počúvam rád svoje ticho v duševnej nahote,
toľko je zvukov, toľko je tónov v zemi lahodnej.

Aj keď sa nám zdá, že miestami je strohé nič,
je to iba ilúzia, počúvaj, pozoruj a ty, vnútro, krič!

Raz

Raz odídeme
do hĺbky večného ticha,
do šteklivej fantázie,
kde aj kameň vôňou dýcha.

Raz odídeme
do kolosea obrých hviezd,
na Venušu železnicou
na krídlach necháme sa zviest'.

Raz odídeme
do vysnívanej zeme,
kde existuje "všetcivšetko",
čo bolo vymyslené.

Raz odídeme,
ale my zídeme sa zas,
silnejší a skúsenejší
opäť v rúchu bez príkras.

Osud

Azda sa hviezdy mýlia
aj ich predpovede lákavé.
Súhvezdia, smietky vesmírneho figľa,
vedz, nespolieham sa na ne.
Vraj život nie je v ľudských rukách,
režirujú ho zhora!
Postoj, filmár, zakričať sa mi núka,
zmeriame si sily znova.
Veštice aj baby Jagy
poznali osudovú sieť,
môžeme ju pozmeniť sami?
Pokúšam sa zamyslieť.
Žijeme dlho a predsa krátko, aby sme všetko stihli,
nestačí snáď jeden život, aby sme pochopili?

Slnovrat

Slnko vstáva, zobúdz sa,
rozťahuje prsty,
hladí kopce, stromy štekli zasa,
peniká do peria, srsti.
Vtáčkom otvára zobáky,
obracia hlávky kvetom,
kreslí úsmev ľuďom do tvári,
slnava sa hojda vetrom.
Slnko vstalo a už plešti
na všetko všade a okolo,
točí sa zem i smiechom vrešti,
aby ho dnes čo najviac bolo.
Ej, sviet', slnko, sviet' ešte na tisíce liet,
dýchaj a hrej, v budúcnosti si nás nepoplet'.

Za dverami

Čaj sa v šálke rozpúšťa
bylinná vôňa hladí,
zostávajúce dni počíta,
kým zavíta rodina, kamaráti.

Káva sa v mlieku miluje
s chichotavým cukrom,
myšlienka v hlave študuje,
čo kúpiť pod štedrovečerný strom.

Víno cez pohár nazerá
na zrýchlený svet
ako všetci a všetko niekam uteká,
v tichu dozrieva vianočný kvet.

Ó, slnovrat vznešený, s nehou duchom tvorený,
neobídi nás, odovzdaj opäť dlhú noc do vesmírnej oblohy.

Úsmev a ľad

Tak ako úsmev zamŕza
a sneh so zimou randí,
príroda sa ľadom obliekla
kľže sa svet krokom ladným.

Lane ostria ratice,
líška lesom šantí,
holuby hľadia do zeme
sýtiac sa dobrôtkou, čo do bruška patrí.

Obozretní sú ľudia
pred ľadovým kráľom,
deti smiechom výskajú,
staršina beží pred pádom.

Tak ako sa úsmev zrodí
na zamrznutej tvári,
pozoruješ, ako slnko
ľadového Ramba taví.

Čo vy na to?

Sme neprirodzení v oblekoch súčasného sveta,
sme uniformní v správani, s' a spoločenská diéta,
sme poučení cez informačné siete,
sme roztopašní v nákupoch i lákadlách, veď viete.

Pravidelne cez vianočné sviatky
zapotia sa lekári, aj keď je deň sviatočný a krátky.

Z novín aj éteru správička zneje,
nedávajú šteniatka pod stromček, ale aj tak sa to deje.

Že farebné výbuchy kynozia vtáky, zvieratá,
však každým rokom niekoho zraní petarda.

Sme požívační a mysliaci len na seba.

Prebud'te sa, ľudia necitliví!

Zloby je dosť, viacej nám jej netreba.

M...

Chodí nocou sem i tam,
do oblôčkov nazerá,
pre všetkých ľudí dobrej vôle
šťastie z batohu vyberá.
Bradatý muž s dlhou čiapkou
rozozvučí roľničky,
rinčia, šuštia snežným davom,
potešia starších i detičky.
Lekár duše s vtipnou bradou
a jeho nezabudnuteľný plášť
žije navždy v srdciach detí,
je symbolom daru aj dobra v nás.
Ó, večný šľachetný to Mikuláš!

Už len pár...

Už len pár hodín
a rok odhodí vyblednutý kabátec,
človek tajne sníva,
zapletá sny v povrazec.
Aký to vtipný výmysel,
že skladáme život z rôčkov,
zem okolo hviezdy tancuje,
kreslí rok bez nárokov.
Plynieme ako rieka
bez konca i začiatku,
nie je zrod ba ani smrť,
iba cesta v jase aj súmraku.
Vrť sa zemička, vrť sa i krúť,
čaká nás skvelá a jasná životodarná púť.

Cink-cink

Cink, cink, pobožkali sa čaše
oblečené do skla.

Cink, cink, hľadiac si do tváre
jedna druhej jemne sa dotkla.

Cink, cink, chichocú sa mysle
a otvárajú ústa,
želajú si zdravie, šťastie,
tie známe krehké gestá.

Cink, cink, šepkajú si na stole
lesknúce sa do tmy.

Cink, cink, asi sme zázračné,
rozihráme v ľuďoch lutny.

Cink, cink, uvažujú čaše
oblečené do skla,
rozhodnutia sú len naše,
aj keby sa jedna o tú druhú potkla.

Na nový rok

Rok vygumoval poslednú číslicu,
namiesto nej kvitne iná.
Do nových nedočkavých dní
cez sito života sa vpíja.
Je to iba číslo, cifra, znak.
Zapíše sa do nepamäti,
v smútku, radosti a naopak.
Rok zostarol o číslo jeden,
s ním zmenil sa aj ľudský vek.
Srdce, poznanie ba aj humor
budú večné - na tisíce až milióny liet.

Trblietavé

Vanilkové, voňavé a trblietavé Vianoce...

Ej, nie, dnes iná myšlienka sa mysl'ou ligoce.

Nie každý z nás je veselý,

niekto je sám, opustený či zoslabnutý v posteli.

Niekomu sa priťažilo, aj keď sa mu dobre žilo,

niekoho dnešok kvári, morí, nieto chleba či varené víno.

Rozmýšľa čo do úst, či príde zajtrajší deň,

nie je v duši radostne a srdcom zíva tieň.

Škoricové, vábivé, jedličkové Vianoce...

Ej, nie, dnes iná myšlienka sa mysl'ou ligoce.

Zaželajme silu, pokoj a večne žiarivú nádej.

Pre tých, ktorých osud trápi a ocitli sa v nálade smutnej.

Len toľko

Milujem, keď hnev je krátky,
milujem, keď kvitnú sviatky,
keď ľudia otvárajú srdcia i náruče,
keď si dobré prajú, myjú okná i police.
Milujem Fašiangy, Noc ba aj Vianoce,
Valentína, Mikuláša,
ej, duša jasom šplechoce.
Neviem, či to bolo v dejinách naozaj tak.
Však ľudia to myslia vážne,
bez viery v niečo je život len brak.

Súcit

Ked' obraz sveta prehľbi slzy,
ked' pocit zvnútra kričí, kto je a nie je drzý,
ked' srdce zvoní na poplach,
ked' o druhého mávaš strach,
ked' bolesť iného bolí aj teba,
šepkáme o súcite, ktorý prehliadnuť sa nedá.
Nie je výhrou trápiť sa pre druhého,
precítiť ba aj pomôcť je výsadou tvora šľachetného.

Je to možné?

Ako je to možné,
že vyzeráme všedne, krivo, zbožne.

Ako je to možné,
že myslíme plytko, hlboko, rôzne.

Ako je to možné,
že neveríme, hľadáme či plynieme v dogme.

Ako je to možné,
že ničíme, za blahobytom kričíme, letom, zimou, vo dne.

Ako je to možné,
že matka Zem ešte môže.

Ako je to možné?

Môžeme si za všetko sami,
tak jednoduché, nie neobvyklé, až miestami nudné.

Prošba

Vyčaruj nám, prosím, nebo, čo nezíva mrakmi
aj odvážny, svieži vietor, čo vanie bez straty.

Vyčaruj nám, prosím, horu, čo uchráni stromy,
zrkadlové plesá, kopce ba aj lesné tvory.

Vyčaruj nám, prosím, lúku, čo kvitne vo farbách dúhy,
tancujúce do jej srdca, mušky, lienky, včely, čmely.

Vyčaruj nám, prosím, pole, čo žije bez kvapiek jedu,
v čistote a kráse plodí, zo zeme, čo tvár má hnedú.

Vyčaruj nám číru vodu, čo neskrýva smetie doby,
kde ryby, planktón ba aj kraby vyvrhnú, čo more bolí.

Vyčaruj nám veľké srdce, čo otvorí ľudské oči,
pohlť strach, hnev i prachy, k radosti opäť dušu zmení.

Vyčaruj nám kúsok z múdra, čo dozrieva v hlbine,
svetlo jasné v temno svieti a človek ochutnáva poznanie.